

УДК 343.131

ЩОДО ПИТАННЯ ПОНЯТТЯ ЗАГАЛЬНИХ ПОЛОЖЕНЬ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Сергій СІЧКО,

здобувач кафедри кримінального процесу
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена дослідженню дискусійних у науці кримінального процесу питань поняття та сутності загальних положень досудового розслідування. Аналізуються висловлені науковцями підходи щодо визначення поняття загальних положень, їх основних рис та властивостей. Піддаються критиці погляди фахівців у галузі кримінального процесу, які визначають загальні положення досудового розслідування як специфічні принципи цієї стадії. У статті доводиться, що загальні положення досудового розслідування являють собою специфічне об'єднання правових норм – загальних для стадії досудового розслідування та таких, що базуються на засадах кримінального провадження, складаються з низки правових інститутів, призначених для створення необхідних сприятливих умов для виконання завдань кримінального провадження.

Ключові слова: кримінальне провадження, засади, загальні положення, досудове розслідування, правовий інститут.

ON THE QUESTION OF THE CONCEPT OF THE GENERAL PROVISIONS OF THE DEVELOPMENTAL INVESTIGATION

Sergii SICHKO,

Applicant at the Department of Criminal Procedure
of Yaroslav Mudryi National Law University

SUMMARY

The article is devoted to the study of the discussion in the criminal process of science on the concept and essence of the general provisions of pre-trial investigation. Analyzed by scientists approaches to the definition of the concept of general provisions, their main features and properties. The views of experts in the field of criminal proceedings, who define the general provisions of the pre-trial investigation as specific principles of this stage, are being criticized. The article proves that the general provisions of the pre-trial investigation constitute a specific combination of legal norms – common to the pre-trial investigation stage and those based on the principles of criminal proceedings, consist of a number of legal institutions designed to create the necessary favorable conditions for performing the tasks of criminal justice.

Key words: criminal proceedings, principles, general provisions, pre-trial investigation, legal institution.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Актуальність дослідження загальних положень досудового розслідування зумовлена наявністю у науці кримінального процесу дискусійних підходів до визначення їх поняття, розуміння сутності та правової природи, що в підсумку ускладнює розробку науково обґрунтованих пропозицій для вдосконалення чинного кримінального процесуального законодавства, покращення практики його застосування, подолання низки негативних явищ, якими супроводжується діяльність органів досудового розслідування та прокуратури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти питань поняття, системи, окремих рис та властивостей загальних положень досудового розслідування свого часу були предметом наукових досліджень Ю.П. Алєніна, В.І. Бож'єва, В.В. Вапнярчука, В.К. Волошиної, Ю.М. Грошевого, Т.М. Добровольської, В.С. Зеленецького, О.В. Капліної, Л.Д. Кокорева, В.І. Мариніва, М.М. Михеєнкі, В.Т. Нора, В.В. Попелюшка, О.В. Смирнова, О.Г. Шило, В.В. Шимановського та ін. учених. Безпосередньо дослідженню загальних положень досудового розслідування присвячені дисертації вітчизняних учених В.К. Волошиної, В.В. Павловського. Окремі правові інститути, які відносяться до числа загальних положень досудового розслідування, вивчали А.А. Омаров, І.Ю. Потьомкін, В.В. Козій, О.Ю. Татаров, В.Г. Лісогор та ін. З огляду на динамічність процесів у сфері законотворчої діяльності відповідної

спрямованості вважаємо доцільним вивчення окремих питань становлення та функціонування загальних положень досудового розслідування у системі кримінального процесуального законодавства на сучасному етапі розвитку кримінального процесу України.

Формулювання мети статті (постановка завдання). Метою дослідження у цій статті є визначення правової природи загальних положень досудового розслідування на основі аналізу вітчизняного законодавства та доктринальних поглядів учених-процесуалістів щодо їх місця та ролі у регулюванні кримінальних процесуальних відносин.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до положень ст. 3 КПК України досудове розслідування – це стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності. Зазначимо, що дефініція цього поняття, вперше закріплена на законодавчому рівні, є кроком уперед на шляху вдосконалення кримінального процесуального законодавства. Водночас характерним є те, що перелік ознак, які використав при цьому законодавець, по суті обмежується лише вказівкою на початковий та кін-

цевий момент такої стадії, без визначення її мети, завдань, загальних положень та інших істотних властивостей. Це можна пояснити, зокрема, дискусійним характером уявлень щодо згаданих понять у науці кримінального процесу. Крім того, чинним КПК уперше було визначено дізнання як форму досудового розслідування проступків, а досудове слідство як форму досудового розслідування злочинів (п.п. 4, 6 ч. 1 ст. 3 КПК). Це означає, що загальні положення досудового розслідування, закріплені законодавцем у главі 19 КПК, рівною мірою стосуються обох форм досудового розслідування з урахуванням положень глави 25 КПК.

З історичної точки зору у вітчизняному законодавстві вперше як окремий структурний підрозділ нормативного акта загальні положення досудового розслідування були закріплені у Статуті кримінального судочинства 1864 року [23]. У кримінальному процесуальному законодавстві радянського періоду було збережено такий підхід, відповідно, КПК УСРР 1922 і КПК УРСР 1927 років містили аналогічні глави. КПК УРСР 1960 року передбачав главу 11 «Основні положення досудового слідства». Варто підкреслити, що перелік правових приписів, які містилися у відповідних главах, значною мірою змінювався. Таким чином, можна констатувати, що законодавча практика щодо виокремлення на законодавчому рівні загальних положень досудового провадження триває понад півтора століття, попри радикальні зміни влади, політичного і правового режиму на українських землях.

Розглядувані положення не залишалися поза увагою науковців і наразі серед учених не склалося єдності у підходах до розуміння поняття загальних положень досудового розслідування, їх правової природи, системи. Перелік елементів такої системи (досліджуваних загальних положень) також залишається дискусійним. Крім того, у науковій літературі одночасно вживаються терміни «загальні умови» та «загальні положення». На наш погляд, слід відмовитися від використання терміна «загальні умови», тому що вважаємо недоцільним одночасне існування двох термінів, якими позначається одне й те ж саме явище. Більш того одним із семантичних значень поняття «умови» є «обставини чи особливості реальної дійсності, за яких відбувається або здійснюється щось» [20, с. 717], тоді як «положення» найбільш наближене до контексту кодифікованого нормативно-правового акта й означає «зведення правил, законів тощо з певного питання; твердження або думка, що лежить в основі чогось» [20, с. 568].

Якщо спробувати узагальнити висловлені науковцями точки зору щодо розуміння поняття загальних положень досудового розслідування, то можна дійти висновку про те, що підходи, які покладено в їх основу, різняться – від визнання загальних положень принципами (засадами) досудового провадження (принципами стадії) до заперечення будь-якого засадничого чи загального характеру таких положень, розуміння їх як звичайних, казуальних правових норм, які лише для зручності виділені в окремій главі. Такі точки зору можна вважати крайнощами, своєрідними «плюсами», між якими розташовуються інші, більш помірковані чи компромісні точки зору.

Розгляд вироблених ученими підходів до розуміння поняття загальних положень досудового розслідування як засад кримінального провадження варто розпочати з розгляду позицій та аргументів дослідників, які вважають, що одночасно із загальними принципами кримінального процесу в цілому наявні і специфічні принципи окремих стадій процесу. Такий підхід здобув чимало прихильників ще у радянський період розвитку вітчизняного кримінального процесу. Зокрема, М.В. Жогін і Ф.Н. Фаткуллін стверджували, що, як і всі інші стадії кримінального процесу, попереднє слідство будується на основі тих принципів,

які визначені законодавцем. Як відправні й керівні правові вимоги (положення) принципи визначають основний зміст усієї процесуальної діяльності у цілому та її окремих етапів. На думку згаданих авторів, у контексті кримінально-процесуального законодавства видається необхідним виокремити такі основні положення, які можуть розглядатися як принципи й загальні умови попереднього слідства в радянському кримінальному процесі: принцип соціалістичної законності; широка участь у попередньому слідстві радянської громадськості й потерпілого від злочину; повнота, всебічність і об'єктивність слідства; публічність попереднього слідства; планування ведення слідства у справі; швидкість попереднього слідства; одноособовість у веденні слідства; індивідуалізація попереднього слідства; неприпустимість розголошення даних попереднього слідства; забезпечення обвинуваченому права на захист і участь у попередньому слідстві захисника [6, с. 71–96].

Із такою позицією погоджувався М.С. Строгович, підкреслюючи, що загальні положення попереднього слідства, що закріплені в кримінальному процесуальному законі, неоднорідні за своїм характером, тому окремі з них є нічим іншим, як принципами попереднього слідства, бо визначають його характер і завдання і становлять специфічне вираження загальних принципів кримінального процесу [19]. Підтримував ідею виділення специфічних принципів стадії досудового розслідування і С.А. Шейфер [25, с. 4]. Дещо ширше з огляду на особливості функціонування у суспільстві правової системи розглядалося призначення принципів діяльності у сфері кримінальної юстиції авторами Курсу радянського кримінального процесу. Кримінальний процес, на їхню думку, базується на загальносоціальних і загальноправових принципах. Система ж його власних принципів складається із загальнопроцесуальних, які є основою для всієї системи кримінального процесу, і специфічних, характерних для його підсистем (досудове провадження і судочинство). До специфічних принципів досудового провадження автори віднесли: оперативність і швидкість; одноособове ведення попереднього слідства; процесуальна самостійність слідчого; неприпустимість розголошення даних розслідування. Як спеціальні принципи провадження у кримінальних справах у судових стадіях визначалися: здійснення правосуддя тільки судом; участь народних засідателів і колегіальність у розгляді справ; незалежність суддів і народних засідателів і підпорядкування їх тільки закону; гласність судового розгляду; здійснення судочинства на засадах змагальності [11, с. 144–145].

Доволі своєрідним розвитком ідеї виділення специфічних принципів окремої стадії кримінального процесу є погляди І.М. Лузгіна, який виокремлював принципи, що визначають напрям і зміст діяльності слідчого, та принципи, які визначають умови проведення слідства загалом [14, с. 20]. Таким чином, якщо слідувати позиції І.М. Лузгіна, можна виділяти принципи процесу в цілому, принципи розслідування, принципи діяльності слідчого. Певною мірою подібний підхід обґрунтував і А.П. Гуляев [4]. На його думку, виділення самостійних принципів діяльності слідчого необхідне зокрема й тому, що в теорії кримінального процесу відсутня єдина точка зору щодо правомірності існування системи принципів попереднього розслідування і системи таких принципів. Таким чином, як принципи діяльності слідчого автор розумів виражені в нормах права адресовані слідчому керівні положення, що відображають зміст загальноправових і кримінально-процесуальних принципів [4, с. 32–33, 36]. Отже, поряд із загальними положеннями досудового розслідування в теорії кримінального процесу виділяються ще й принципи діяльності окремих суб'єктів, у цьому разі – слідчого.

Своєрідним розвитком започаткованого ще у радянський період підходу є погляди Р.Р. Шайхулова, згідно з якими загальні (принципові) умови досудового провадження – це основні ідеї, зумовлені метою кримінального процесу (встановлення об'єктивної істини), які запрограмовані розшуковим типом кримінального процесу і коригуються загальними принципами сучасного кримінального процесу, що формують риси досудового провадження і зміст його правових інститутів [24, с. 10]. До числа загальних (принципових) умов досудового провадження Р.Р. Шайхулов відносить такі: 1) інформаційна активність досудового провадження; 2) швидкість і повнота досудового провадження; 3) об'єктивність і неупередженість досудового провадження; 4) диференціація і солідарність сили і засобів досудового провадження; 5) компетентність і компетентність органів досудового провадження; 6) сполучення індивідуальних і колективних основ; 7) конфіденційність досудового провадження [24]. Головним аргументом Р.Р. Шайхулова на користь виділення двох підсистем принципів є концепція типології кримінального процесу, згідно з положеннями якої досудові стадії у континентальній правовій системі мають розшуковий (інквізиційний) характер, а судові – змагальний.

Значною мірою подібні підходи можна зустріти і в працях сучасних українських науковців.

До прикладу, В.Г. Уваров пропонує розглядати загальні умови досудового провадження як основні правові положення, які визначають характер та зміст усієї процесуальної діяльності у стадії досудового провадження, мету, ціль її окремих етапів. Загальні умови досудового провадження є регламентацією діяльності, що визначає зміст самостійної стадії кримінального судочинства, – стадії досудового провадження [22, с. 416–417]. В.К. Волошина вважає, що у системі принципів досудового розслідування можна виокремити дві самостійні підсистеми: загальні принципи і специфічні принципи. На її думку, до специфічних принципів належать принципи, характерні винятково для досудового розслідування, обох або однієї із його форм – дізнання й досудового слідства [3, с. 51]. Категорично не сприймав такого підходу А.Я. Дубинський, який стверджував, що більшість принципів кримінального процесу безпосередньо реалізуються у стадії розслідування і заперечував проти застосування підходу, згідно з яким, окрім загальних принципів кримінального судочинства, виділяються особливі, окремі принципи, властиві певним стадіям процесу [5, с. 22]. Також заперечував існування особливих принципів досудового провадження і В.А. Стрёмовський [18, с. 104].

Таким чином, ученими розроблена концепція паралельного існування принципів (засад) процесу в цілому і принципів окремих стадій. Заради об'єктивності зазначимо, що згаданий підхід започаткований ще до прийняття КПК України 2012 р., у якому вперше передбачено перелік засад кримінального провадження (глава 2).

У цьому контексті варто зазначити, що нині доволі поширеним є підхід, відповідно до якого загальні положення досудового розслідування зумовлені існуванням засад кримінального процесу і спрямовані на оптимізацію діяльності у сфері кримінального провадження. Зокрема, В.В. Павловський пропонує розуміти загальні положення досудового розслідування як засновані на засадах кримінального провадження положення, які визначають зміст, форму і специфіку досудового розслідування, як самостійної стадії кримінального провадження та відображають основні напрями процесуальної діяльності учасників кримінального провадження [16, с. 11].

Автори сучасних підручників з кримінального процесу пропонують розглядати загальні положення досудового розслідування як встановлені кримінальним проце-

суальним законом правила, які визначають особливості досудового розслідування та найбільш істотні вимоги, які висуваються до порядку провадження процесуальних дій і прийняття рішень. У них містяться правові вимоги, що забезпечують досягнення цілей і виконання завдань кримінального провадження на досудовому розслідуванні. Вони рівною мірою (за окремими винятками) поширюються на обидві форми досудового розслідування – досудове слідство та дізнання [10, с. 346]. Інші автори зазначають, що загальні положення досудового розслідування слід розглядати як визначені законом на основі засад кримінального провадження положення, що відображають характерні риси та особливості досудового розслідування як стадії, своїми вимогами спонукають органи досудового розслідування до швидкого, повного та неупередженого дослідження всіх обставин кримінального провадження, виконання завдань цієї стадії та охорони прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб [9, с. 342].

У науці кримінального процесу сформовано і протилежний підхід, відповідно до якого досліджувані положення є звичайними, рядовими правовими нормами. Свого часу С.П. Бекешко зазначав, що загальні умови провадження попереднього розслідування не можуть розглядатися як принципи цієї стадії, тому що не мають рис, властивостей принципів. На думку С.П. Бекешка, вони не є відправними, керівними, основними вимогами для побудови і здійснення процесуальної діяльності щодо розслідування кримінальних справ. Їх призначення інше: створення необхідних обставин, сприятливого середовища для успішної реалізації обов'язків, прав і законних інтересів учасників попереднього розслідування. Так само і принципи кримінального процесу не можуть перетворюватися на загальні умови провадження попереднього розслідування [2, с. 185]. На нашу думку, позиція С.П. Бекешка щодо неприйнятності розгляду загальних положень досудового розслідування як принципів стадії видається правильною. У частині можливості принципу (засади) кримінального процесу перетворюватися на загальне положення стадії згаданий автор вважає, що такі «перетворення» навряд чи можливі з огляду на правову природу принципів процесу. Крім того, С.П. Бекешко зробив спробу визначити призначення досліджуваних загальних положень, яке він розумів як створення сприятливого середовища для успішної реалізації обов'язків, прав і законних інтересів учасників розслідування. Підтримуємо також цього автора у його намаганні визначити призначення досліджуваних загальних положень як доцільну спробу законодавця щодо створення сприятливого правового середовища для успішної реалізації завдань кримінального провадження.

Варто підкреслити, що спільною рисою поглядів учених, які заперечують проти виокремлення особливих принципів (засад) досудового розслідування, є наведення аргументів на зразок того, що у досудових стадіях процесу діють загальні принципи кримінального процесу. Крім того, у літературі висловлюється думка, що виділення в рамках кодифікованого законодавчого акта деяких автономних положень, позначених як «загальні умови», «загальні положення», є прийомом кодифікаційної техніки, що дає змогу виділити окремі інститути, які є загальними стосовно інших процесуальних інститутів (ординарних, звичайних, спеціальних) [12, с. 646–647]. Більше того стверджується, що для розуміння сутності «загальних умов», «загальних положень» і т. ін. необхідно чітко уявляти собі спеціальні положення, тобто знати, стосовно чого відповідні умови (положення) є «загальними», оскільки загального без спеціального не буває [12, с. 646–647]. Таким чином, серед науковців сформувався підхід, згідно з яким заперечується будь-який «принциповий», «засадничий»

характер досліджуваних загальних положень досудового розслідування. Такі позиції вчених цінні тим, що в них підкреслюється специфічність системи правових норм щодо загальних положень досудового розслідування, які хоч і не визнаються принципами (заходами), але мають певні особливості порівняно зі звичайними (ординарними) правовими нормами.

Наступний підхід до розуміння загальних положень можна простежити у дослідженнях науковців, які вивчали нормативну структуру загальних положень досудового розслідування. Значна частина науковців, які у різний час вивчали окремі складники загальних положень досудового розслідування, схилилися до того, що більшість з них є правовими інститутами, тобто об'єднаннями правових норм, що регулюють відносно самостійну сукупність однорідних відносин. До прикладу, А.А. Омаров, І.Ю. Потьомкін, В.В. Козій, О.Ю. Татаров, В.Г. Лісогор, розглядаючи, відповідно, підслідність кримінальних проваджень, об'єднання і виділення кримінальних проваджень, зупинення кримінальних проваджень, визначали досліджувані правові явища як правові інститути [15; 17, с. 4; 7; 21; 13].

Вважаємо, що таке розуміння правової природи загальних положень досудового розслідування заслуговує на підтримку та потребує подальшого розвитку. Правові норми, що утворюють інститут права, мають своїм завданням регулювання певного кола суспільних відносин: комплексу, групи, виду, окремих сторін відносин тощо [1, с. 214]. Стосовно правових норм про загальні положення досудового розслідування варто відзначити таку їх властивість, як врегулювання суспільних відносин, що тривають протягом усього досудового розслідування (підслідність, строки, таємниця досудового розслідування та ін.), або створюють правові наслідки для провадження в цілому (об'єднання і виділення матеріалів кримінальних проваджень, зупинення і відновлення провадження тощо).

Вважаємо, що загальні положення досудового розслідування є сукупністю правових норм – інститутів кримінального процесу, призначених для створення сприятливих умов задля виконання завдань кримінального провадження уповноваженими особами із залученням інших учасників кримінального провадження.

Загальні положення досудового розслідування закріплені в окремій главі КПК, не рахуючи тих, що містяться в інших главах кодифікованого нормативно-правового акта (зупинення досудового розслідування, взаємодія органів досудового розслідування, провадження розслідування групою слідчих та ін.).

Вважаємо, що підстав для ототожнення загальних положень досудового розслідування і засад кримінального провадження немає, оскільки згадані загальні положення можуть змінюватися законодавцем як у кількісному, так і якісному відношеннях, тоді як засади кримінального провадження є відносно стабільними. Красномовним підтвердженням цього положення є статистика численних змін кримінального процесуального законодавства з часу прийняття чинного КПК, яка налічує більше ніж тридцять змін до його статей, які відносяться лише до глави «Загальні положення досудового розслідування».

Висновки і перспективи подальших розвідок. Підсумовуючи та узагальнюючи висловлені думки вчених щодо розуміння сутності та правової природи загальних положень досудового розслідування, можна виокремити такі основні підходи: 1) загальні положення досудового розслідування – це звичайні процесуальні норми, які лише задля зручності законодавчої техніки закріплені в окремій главі КПК; 2) загальні положення досудового розслідування – це специфічні принципи (засади) досудового провадження як стадії процесу; 3) загальні положення досудового розсліду-

вання – це сукупність правових інститутів. Підсумовуючи вищевикладене, можна надати таке визначення загальних положень досудового розслідування: зумовлених засадами кримінального провадження і встановлених кримінальним процесуальним законодавством правил, які визначають особливості досудового розслідування і найбільш істотні вимоги до порядку провадження процесуальних дій та прийняття рішень задля виконання завдань кримінального провадження. На відміну від засад кримінального провадження, які характеризуються стабільністю функціонування, загальні положення досудового розслідування більшою мірою піддаються законодавчим змінам з огляду на потреби практики правозастосування задля виконання завдань кримінального провадження на певних етапах розвитку держави і суспільства. У подальших наукових розвідках перспективним видається дослідження системоутворюючих чинників загальних засад досудового розслідування.

Список використаної літератури:

1. Алексеев С.С. Проблемы теории права: Курс лекций. В 2 т. Свердловск: Изд-во Свердл. юрид. ин-та, 1972. Т. 1. 396 с.
2. Бекешко С.П. К вопросу о понятии и системе общих условий производства предварительного расследования. Проблемы совершенствования советского законодательства и деятельности государственных органов. Республиканская научная конференция: Тезисы докладов. Минск: Изд-во БГУ, 1969. С. 184–186.
3. Волошина В.К. Реализация галузевих та специфічних принципів кримінального процесу у стадії досудового розслідування: дис. ... кандидата юридичних наук: Спец. 12.00.09. Одеса, 2010. 236 с.
4. Гуляев А.П. Следователь в уголовном процессе. М.: Юрид. лит., 1981. 192 с.
5. Дубинский А.Я. Производство предварительного расследования органами внутренних дел. К.: НИ и РИО Киевской высшей школы МВД СССР, 1987. 84 с.
6. Жогин Н.В. Предварительное следствие в советском уголовном процессе: монография / Н.В. Жогин, Ф.Н. Фаткуллин. М.: Юрид. лит. 1965. – 368 с.
7. Козій В.В. Об'єднання і виділення кримінальних проваджень за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: Спец. 12.00.09. Київ, 2016. 20 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–10, № 11–12, № 13. Ст. 88. / Законодавство України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/page>
9. Кримінальний процес: підручник / за заг. ред. В.В. Коваленка, Л.Д. Удалової, Д.П. Письменного. К.: Центр учбової літератури, 2013. 544 с.
10. Кримінальний процес: підручник / за ред. В.Я. Тация, Ю.М. Грошевого, О.В. Каплиної, О.Г. Шило. Х. : Право, 2013. 824 с.
11. Курс советского уголовного процесса: Общая часть. М.: Юрид. лит., 1989. 640 с.
12. Курс уголовного процесса / Под ред. Л.В. Головки. М.: Статут, 2016. 1278 с.
13. Лісогор В.Г. Криміналістичне забезпечення збереження таємниці досудового слідства: автореф. ... дис. канд. юрид. наук: Спец.: 12.00.09. Київ, 2003. 20 с.
14. Лузгин И.Н. Расследование как процесс познания: учеб. пособ. М.: Высшая школа МВД СССР, 1969. 178 с.
15. Омаров А.А. Институт підслідності в кримінальному провадженні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: Спец. 12.00.09. Харків, 2017. 20 с.
16. Павловський В.В. Загальні положення досудового розслідування: дис. ... канд. юрид. наук: Спец. 12.00.09. К., 2016. 246 с.

17. Потьомкін І.Ю. Актуальні проблеми кримінально-процесуального інституту об'єднання та виділення кримінальних справ: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Кримінальний процес; криміналістика і судова експертиза. Харків, 1994. 23 с.

18. Стрёмовский В.А. Содержание предварительного следствия в советском уголовном процессе: учебн. пособ. Краснодар, 1971. 147 с.

19. Строгович М.С. Курс советского уголовного процесса: в 2-х т. М.: Наука, 1970. Т. 2. 615 с.

20. Сучасний тлумачний словник української мови. Харків: Школа, 2009. 827 с.

21. Татаров О.Ю. Проблеми застосування інституту зупинення досудового провадження у діяльності слідчих органів внутрішніх справ. Актуальні проблеми політики: зб. наук. пр. Одеса: Фенікс, 2012. Вип. 45. С. 242–251.

22. Уваров В.Г. Теоретико-правові умови загальних положень кримінального процесу. Форум права. 2008. № 1. С. 415–419. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2008_1_63

23. Устав уголовного судопроизводства от 20 ноября 1864 года. Информационно-правовой портал ГАРАНТ. URL: <http://base.garant.ru/57791498/>

24. Шайхулов Р.Р. Общие (принципиальные) условия досудебного производства: автореф. дисс. .... кандидата юридических наук. Спец. 12.00.09. Нижний Новгород, 2007. 20 с.

25. Шейфер С.А. Предварительное следствие: Общие условия и основные этапы производства. Куйбышев: Изд-во КГУ, 1986. С. 4.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Січко Сергій Олександрович – здобувач кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Sichko Serhii Oleksandrovych – Applicant at the Department of Criminal Procedure of Yaroslav Mudryi National Law University

sergiotochini07@ukr.net

